

- 12. 4. 1928 – narodil sa v Hradišti
- 1939 – 1947 – stredné školy v Banskej Bystrici, Lučenci, v Bratislave
- 1952 – promoval na Lekárskej fakulte UK
- do 1953 – od študentských rokov pracuje v Ústave lekárskej biochémie UK ako náhradný asistent, neskôr asistent
- 1958 – 1961 – absolvoval vedeckú aspirantúru na Biologickú fakultu Lomonosovovej štátnej Univerzity v Leningrade
- 1964 – habilitoval na docenta v odbore biochémie na LF UK
- 1967 – 1969 – vedúci Katedry teoretických disciplín v Martine
- 1969 – 1984 – vedúci katedry Lekárskej chémie a biochémie LF UK v Martine
- 1969 – menovaný vysokoškolským profesorom v odbore biochémie
- 1969 – 1976 – prvý dekan LF UK v Martine (dve funkčné obdobia)
- 1983 – obhájil doktorskú dizertačnú prácu
- 1983 – 1989 – dekan JLF UK v Martine (dve funkčné obdobia)

Popri výskumnej práci sa venoval aj výchove budúcich pokračovateľov jeho diela. Pod jeho vedením úspešne obhájilo titul kandidáta vied deväť asistentov a habilitovali sa dvaja pracovníci ústavu. Okrem vlastnej výskumnej práce sa venoval aj budovaniu organizačnej štruktúry neurochémie v bývalom Československu. Bol jedným z spoluzakladateľov Neurochemickej sekcie Československej biochemickej spoločnosti.

V priebehu svojej odbornej kariéry bol členom mnohých vedeckých kolégií a funkcionárom niekoľkých odborných spoločností. Za svoje pracovné úsilie a výsledky vedecko-výskumnej a organizačnej práce bol ocenený viacerými oceneniami a vyznamenaniami.

Vážený pán profesor, dovoľ mi, aby som Ti v mene mnohých priateľov, kolegov biochemikov, Tvojich bývalých, ale aj súčasných študentov Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine, ako aj v mene svojom ešte raz zagrataloval k Tvojmu významnému životnému jubileu. Želám Ti do ďalších rokov života veľa pokoja, zdravia, šťastia a spokojnosti. Ad multos annos!

**prof. MUDr. Dušan Dobrota, CSc.,
vedúci Ústavu lekárskej biochémie JLF UK**

Pripomíname si

K nedožitým deväťdesiatinám profesora, ktorý miloval psychológiu

V tohtoročných júlových dňoch by sa bol profesor PhDr. Tomáš Pardel, DrSc., bývalý vedúci Katedry psychológie a Psychologického ústavu FiF UK dožil deväťdesiatich rokov svojho života. Keď sme mu pred desiatimi rokmi gratulovali k jeho osemdesiatinám, tešil sa dobremu zdraviu, prekypoval čínorodosťou a bohatými plánmi do budúcnosti. Stále sa s kritickým nadhľadom vracal k svojej bývalej láske, hlbinej psychológii. Priznal sa aj, že ho vzrušuje ešte jeden projekt, na ktorom intenzívne pracuje. Keď sme počúvali jeho úvahy, boli sme presvedčení, že jeho literárno-odborná činnosť zďaleka nekončí. Žiaľ, mylil sme sa. O tri mesiace neskôr profesor Pardel podlieha smrteľnému úrazu.

Psychológia mládeže vo výchove

Postavenie profesora Pardela ako budovateľa či zakladateľa psychologických inštitúcií sa nespája len s pracoviskami na UK. Po absolvovaní niekoľkoročného pobytu v Psychotechnickom ústave v Bratislave, zakladá v roku 1948 Ústav pre sociálny výskum mládeže v Hlohovci. Rieši tu závažnú problematiku detí v pestúnskych rodinách a delikvencie mladistvých. V nasledujúcich rokoch poznačených silnými likvidačnými zásahmi voči psychológii, ktorým podľahla aj existencia tohto ústavu, nachádza profesor Pardel možnosť pracovať v Pedagogickom ústave v Bratislave. Venuje sa tu propagácii psychológie v zmysle jej pomoci vo výchovno-vzdelávacom procese. Tu aj na žiadosť akademika I. Hrušovského podáva návrh na založenie Laboratória pre experimentálnu psychológiu SAV.

V roku 1954 dostáva profesor Pardel ponuku vybudovať katedru psychológie na Vysokéj a Vyššej škole pedagogickej. Vďaka veľkorysej podpore vtedajšieho dekana doc. J. Gašperíka, podarí sa mu tu založiť dobre vybavené psychologické laboratórium a knižnicu.

Psychologický výskum na univerzite

Na FiF UK profesor Pardel prichádza v roku 1959 a stáva sa vedúcim Katedry psychológie a Psychologického ústavu. Tu takmer až do odchodu do dôchodku v roku 1986 zabezpečuje rozvoj psychológie v oblasti pedagogickej, výskumnej i organizačno-koncepčnej činnosti. Na katedre buduje široký teoreticko-metodologický základ pre všeobecnú psychológiu, pre aplikované disciplíny, najmä klinickú, pracovnú, pedagogickú psychológiu i podmienky rozvoja psychológie poradenskej. V Psychologickom

ústave s počtom vyše tridsať pracovníkov sa darí prof. Pardelovi vytvoriť nielen centrum teoretickej činnosti a základného i aplikovaného psychologického výskumu, ale aj koordinačné stredisko interdisciplinárnej a multidisciplinárnej spolupráce katedier fakulty. Množstvo publikovaných výstupov z týchto plánov svedčí o šírke záberu jeho výskumov.

Ani v období sedemdesiatych rokov, keď profesorovi Pardelovi začínajú osobné problémy po emigrácii dvoch synov, ani v osemdesiatych rokoch, keď musí postupne opúšťať svoje vedúce funkcie, nerezignuje a ďalej sa podieľa na realizácii plánovaných projektov teoretickej a výskumnej práce v psychológii. Jeho zásluhou vďaka objektívnej analýze súčasného stavu odboru, vypracovanej pre štátne orgány, si psychológia udržuje svoje dôstojné postavenie na Slovensku.

Popri svojej budovateľskej a organizačno-koncepčnej činnosti v odbore si profesor Pardel zaslúži uznanie aj za svoju bohatú redakčnú a literárnu činnosť. Pri množstve jeho časopiseckých štúdií a prác z päťdesiatych rokov, sledujúcich najmä praktické využitie psychologických poznatkov vo výchovnom a vyučovacom procese, treba vyzdvihnúť jeho učebnice pedagogickej psychológie a všeobecnej psychológie.

Profesor Pardel zanechal veľa stôp v mnohých psychologických inštitúciách na Slovensku. Bol uznávanou autoritou a vzácnym spolupracovníkom. Žiaľ za jeho priazeň a za psychológiu, ktorej venoval väčšinu svojho života, sme mu stihli už len mlčky poďakovať. Vďaka mu za psychológiu aj po desiatich rokoch od jeho úmrtia.

L. Maršalová, bývalá pedagogička FiF UK